

Lietuvos
Respublikos
aplinkos
ministerija

REKOMENDACIJOS DĖL PREKIŲ, KURIOMS TAIKOMI ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO REIKALAVIMAI

8. ŠVIESOS ŠALTINIAI

Projektas „Energijos efektyvumo didinimas Lietuvoje“ (Nr. LIFE20 IPC/LT/000002) yra finansuojamas Europos Sąjungos LIFE programos ir Lietuvos Respublikos lėšomis. Šiose rekomendacijose pateikiamas Viešųjų pirkimų tarnybos požiūris, ir Europos Komisija nėra atsakinga už bet kokį šios informacijos panaudojimą.

BENDRA INFORMACIJA

Šiose rekomendacijose pateikiama informacija apie energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus prekėms, kurios įtrauktos į Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. 1-154 patvirtintą „[Prekių, išskyrus kelių transporto priemones, kurioms viešųjų pirkimų, perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų ir koncesijų suteikimo metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašą](#)“. Taip pat apžvelgiama, kokie Europos Sąjungos reglamentai taikomi šiai prekių grupei, pateikiami pavyzdžiai, kaip pasirinkus energetiškai efektyvesnę prekę galima sutaupyti energiją, ir rekomendacijos dėl energijos vartojimo efektyvumo kriterijų nustatymo pirkimo dokumentuose.

8. ŠVIOSOS ŠALTINIAI

Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimai		
Reglamentas	Energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reikalavimai nustatyti 2019 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotame reglamente (ES) 2019/2015, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369 papildomas šviesos šaltinių energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo nuostatomis ir panaikinamas Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 874/2012 (su visais pakeitimais) (toliau - Reglamentas Nr. 2019/2015).	
Reglamento Nr. 2019/2015 taikymo sritis:	Taikoma: šviesos šaltiniams su integruotu valdymo įtaisu arba be jo ir šviesos šaltiniams, kurie rinkai pateikiami įmontuoti į kitą gaminį.	Patenka į Tvarkos aprašu patvirtintą produktų sąrašą „14. Patalpų apšvietimas“ ir jam taikomas minimalus aplinkos apsaugos kriterijus, kad produktas turi atitikti vieną iš dviejų aukščiausio energinio efektyvumo klasių, prieinamų Lietuvos Respublikos rinkoje.

Netaikoma: Reglamento 2019/2015 IV priedo 1 p.:

Reglamentas 2019/2015 netaikomas šviesos šaltiniams, specialiai išbandytiems ir patvirtintiems naudoti:

- a) radiologinės ir branduolinės medicinos įrenginiuose, kuriems taikomi [Tarybos direktyvoje 2013/59/](#) Euratomas nustatyti radiacinės saugos standartai;
- b) avariniam apšvietimui;
- c) valstybių narių taisyklėse arba Europos gynybos agentūros paskelbtuose dokumentuose nurodytuose kariniuose ar civilinės saugos objektuose, įrangoje, antžeminėse transporto priemonėse, laivų įrenginiuose ar orlaiviuose arba ant jų;
- d) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentuose [\(ES\) Nr. 167/2013](#) ir [\(ES\) Nr. 168/2013](#) nurodytose variklinėse transporto priemonėse, jų priekabose ir sistemose, keičiamoje velkamojoje įrangoje, sudėtinėse dalyse ir atskiruose techniniuose mazguose arba ant jų;
- e) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente [\(ES\) 2016/1628](#) nurodytuose ne keliais judančiuose mechanizmuose ir jų priekabose arba ant jų;
- f) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje [2006/42/EB](#) nurodytiems sukeičiamiems įrenginiams, kurie velkami arba montuojami transporto priemonėse ir visiškai pakeliami nuo žemės arba kurie negali sukurti aplink vertikalią ašį, kai transporto priemonė, prie kurios jie tvirtinami, važiuoja keliu, kaip nurodyta Reglamente [\(ES\) Nr. 167/2013](#);
- g) Komisijos reglamente [\(ES\) Nr. 748/2012](#) nurodytuose civilinės aviacijos orlaiviuose arba ant jų;
- h) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje [2008/57/EB](#) nustatytam geležinkelio transporto priemonių apšvietimui;
- i) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje [2014/90/ES](#) nustatytuose laivų įrenginiuose;

8. ŠVIĖSOS ŠALTINIAI

j) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente [\(ES\) 2017/745](#) nurodytuose medicinos prietaisuose nurodytuose *in vitro* medicinos prietaisuose.
Reglamento 2019/2015 IV priedo 2 p.:

a) elektroniniams vaizduokliams (pvz., televizoriams, kompiuterių monitoriams, knyginiams kompiuteriams, planšetiniams kompiuteriams, mobiliesiems telefonams, e. skaityklėms, žaidimų konsolėms), įskaitant, be kitų, vaizduoklius, kuriems taikomas Komisijos reglamentas [\(ES\) 2019/2021](#) arba Komisijos reglamentas [\(ES\) Nr. 617/2013](#);

b) į gartraukius, kuriems taikomas Komisijos deleguotasis Reglamentas [\(ES\) Nr. 65/2014](#), įmontuotiems šviesos šaltiniams;

c) šviesos šaltiniams, įmontuotiems į gaminius, maitinamus iš baterijų, be kita ko, prožektorius, mobiliuosius telefonus su integruotu prožektoriumi, žaislus su įmontuotais šviesos šaltiniais, tik iš baterijų maitinamas stalines lempas, dviratininkams skirtas apyrankes su šviesomis, saulės energija maitinamus sodo žibintus;

d) į dviračius ir kitas nevariklines transporto priemones įmontuotiems šviesos šaltiniams;

e) šviesos šaltiniams, naudojamiems spektroskopijos ir fotometrijos reikmėms, pvz., UV-VIS spektroskopijai, molekulinei spektroskopijai, atominės sugerties spektroskopijai, nedispersinei infraraudonosios spinduliuotės (NDIR) analizei, Furjė transformacijos infraraudonosios spinduliuotės (FTIR) analizei, medicininei analizei, elipsometrijai, sluoksnio storio matavimams, procesų stebėsenai arba aplinkos stebėsenai.

IV priedo 3 punkte nurodyti šviesos šaltiniai turi atitikti tik V priedo 4 punkto reikalavimus.

8. ŠVIESOS ŠALTINIAI

Energijos vartojimo efektyvumo skalė	nuo G (žemiausia) iki A (aukščiausia)																								
Gaminių skaičius Europoje pagal energijos vartojimo efektyvumo klases (2026-04-17 d. duomenys):	<p>EPREL – šviesos šaltiniai kataloge galima rasti visus gaminių modelius, kuriems reikalingas energijos vartojimo efektyvumo ženklavimas, pateikiama informacija apie kiekvieną registruotą modelį. Atkreipiame dėmesį, kad šie duomenys nuolat kinta. Žemiau pateikiamas Europos Sąjungoje užregistruotų šviesos šaltinių modelių pasiskirstymas pagal energijos vartojimo efektyvumo klases.</p> <p>Šviesos šaltiniai, iš viso modelių – 609 517</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Klasė</th> <th>Įrašų skaičius</th> <th>%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A</td> <td>6 748</td> <td>1,1</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>15 857</td> <td>2,6</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>42 939</td> <td>7,0</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>77 222</td> <td>12,7</td> </tr> <tr> <td>E</td> <td>140 967</td> <td>23,1</td> </tr> <tr> <td>F</td> <td>206 881</td> <td>33,9</td> </tr> <tr> <td>G</td> <td>118 903</td> <td>19,5</td> </tr> </tbody> </table>	Klasė	Įrašų skaičius	%	A	6 748	1,1	B	15 857	2,6	C	42 939	7,0	D	77 222	12,7	E	140 967	23,1	F	206 881	33,9	G	118 903	19,5
Klasė	Įrašų skaičius	%																							
A	6 748	1,1																							
B	15 857	2,6																							
C	42 939	7,0																							
D	77 222	12,7																							
E	140 967	23,1																							
F	206 881	33,9																							
G	118 903	19,5																							

Energijos vartojimo taupymas

A (aukščiausios) klasės LED lemputė sunaudoja 2,5 karto mažiau elektros energijos lyginant su to paties šviesos srauto G (žemiausios) klasės LED lempute (žr. Pavyzdys Nr.1).

Išlaidos už elektros energiją naudojant A klasės (810 lm) lemputes yra 2 kartus mažesnės nei naudojant tų pačių parametrų F klasės lemputes (Pavyzdys Nr.2).

Pavyzdys Nr. 1. LED lemputė (naudingasis šviesos srautas 810 lm):

A klasės suvartojamas energijos kiekis apie 4 kWh/1000 h

B klasės suvartojamas energijos kiekis apie 5 kWh/1000 h

C klasės suvartojamas energijos kiekis apie 5 kWh/1000 h

D klasės suvartojamas energijos kiekis apie 6 kWh/1000 h

E klasės suvartojamas energijos kiekis apie 7 kWh/1000 h

F klasės suvartojamas energijos kiekis apie 8 kWh/1000 h

G klasės suvartojamas energijos kiekis apie 10 kWh/1000 h

8. ŠVIOSOS ŠALTINIAI

Pavyzdys Nr. 2. A klasės ir F klasės LED lempučių, kurių naudingasis šviesos srautas 810 lm ir naudojamos 2000 valandų per metus, palyginimas:

	A klasė	F klasė
Elektros energijos sąnaudos, kai 1 LED lemputė naudojama 2000 valandų per metus	8 kWh	16 kWh
Elektros energijos sąnaudos, 500 LED lempučių per metus ¹	4 000 kWh	8 000 kWh
Žaliosios elektros energijos vidutinė kaina Lietuvoje ²	0,20 Eur	0,20 Eur
Išlaidos už 1 LED lemputės elektros suvartojimą per metus ³	1,60 Eur	3,20 Eur
Išlaidos už 500 LED lempučių elektros suvartojimą per metus ⁴	800,00 Eur	1 600,00 Eur

¹ A klasė (8 kWh × 500 kWh = 4000 kWh) ir F klasė (16 kWh × 500 kWh = 8 000 kWh).

² Žaliosios elektros energijos kaina gali skirtis, atsižvelgiant į pirkimo vykdytojo turimą sutartį su elektros tiekėju.

³ A klasė (12 kWh × 0,20 Eur/kWh = 1,60 Eur) ir F klasė (24 kWh × 0,20 Eur/kWh = 3,20 Eur).

⁴ A klasė (4000 kWh × 0,20 Eur/kWh = 800,00 Eur) ir F klasė (80 000 kWh × 0,20 Eur/kWh = 1600,00 Eur).

Pastaba:

Atkreipiame dėmesį, kad už energinio ženklinimo etiketėse ir EPREL sistemoje pateikiamos informacijos teisingumą atsako tiekėjai (gamintojai ar importuotojai), nes šie duomenys pateikiami savideklaracijos principu. Kilus abejonių dėl pateiktos informacijos patikimumo ar aiškumo (pvz., nustačius galimus neatitikimus tarp energinio efektyvumo klasės ir kitų energijos vartojimo rodiklių), pirmiausia rekomenduojama kreiptis į tiekėją dėl paaiškinimo.

Ekologinio projektavimo reikalavimai

Reglamentas	Ekologinio projektavimo reikalavimai nustatyti 2019 m. spalio 1 d. Komisijos reglamente (ES) 2019/2022, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/125/EB nustatomi buitinių indaplovių ekologinio projektavimo reikalavimai, iš dalies keičiamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1275/2008 ir panaikinamas Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1016/2010 (su visais pakeitimais) (toliau – Reglamentas 2019/2020).
--------------------	--

8. ŠVIOSOS ŠALTINIAI

Reglamento Nr. 2019/2020 taikymo sritis:	Taikoma: rinkai tiekiamiems šviesos šaltiniams, atskiriems valdymo įtaisams; šviesos šaltiniams ir atskiriems valdymo įtaisams, pateikiamiems rinkai įmontuotiems į kitą gaminį.
	Netaikoma: Reglamento 2019/2020 III priedo 1 ir 2 p. nurodytiems šviesos šaltiniams ir atskiriems valdymo įtaisams. Reglamentas 2019/2020 netaikomas šviesos šaltiniams ir atskiriems valdymo įtaisams, kurie yra tiksliai išbandyti ir patvirtinti naudoti: a) potencialiai sprogiroje aplinkoje, apibrėžtoje Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/34/ES ; b) avariniam naudojimui, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/35/ES ; c) radiologinės ir branduolinės medicinos įrenginiuose, kuriems taikomi Tarybos direktyvoje 2013/59/Euratomas nustatyti radiacinės saugos standartai; d) valstybių narių taisyklėse arba Europos gynybos agentūros paskelbtuose dokumentuose nurodytuose kariniuose ar civilinės saugos objektuose, įrangoje, antžeminėse transporto priemonėse, laivų įrenginiuose ar orlaiviuose arba ant jų; e) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentuose (EB) Nr. 661/2009 , (ES) Nr. 167/2013 ir (ES) Nr. 168/2013 nurodytose variklinėse transporto priemonėse, jų priekabose ir sistemose, keičiamoje velkamojoje įrangoje, sudėtinėse dalyse ir atskiruose techniniuose mazguose arba ant jų; f) Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/1628 nurodytuose ne keliais judančiuose mechanizmuose ir jų priekabose arba ant jų; g) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2006/42/EB nurodytiems sukeičiamiems įrenginiams, kurie velkami arba montuojami transporto priemonėse ir visiškai pakeliami nuo žemės arba kurie negali sukurti aplink vertikalią ašį, kai transporto priemonė, prie kurios jie tvirtinami, važiuoja keliu, kaip nurodyta Reglamente (ES) Nr. 167/2013; h) Komisijos reglamente (ES) Nr. 748/2012 nurodytuose civilinės aviacijos orlaiviuose arba ant jų; i) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/57/EB nurodytų geležinkelių transporto priemonių apšvietimo įrangoje; j) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/90/ES nurodytuose laivų įrenginiuose; k) Tarybos direktyvoje 93/42/EEB arba Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2017/745 nurodytuose medicinos prietaisuose ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 98/79/EB nurodytuose <i>in vitro</i> medicinos prietaisuose. Reglamentas 2019/2020 netaikomas:

8. ŠVIESOS ŠALTINIAI

- a) dvicokoliams fluorescenciniams T5 šviesos šaltiniams, kurių galia $P \leq 13$ W;
- b) elektroniniams vaizduokliams (pvz., televizoriams, kompiuterių monitoriams, knyginiais kompiuteriams, planšetiniams kompiuteriams, mobiliesiems telefonams, e. skaityklėms, žaidimų konsolėms), įskaitant vaizduoklius, kuriems taikomi Komisijos reglamentas [\(ES\) 2019/2021](#) ir Komisijos reglamentas [\(ES\) Nr. 617/2013](#);
- c) į gaminius, maitinamus iš baterijų, be kita ko, prožektorius, mobiliuosius telefonus su integruotu prožektoriumi, žaislus su įmontuotais šviesos šaltiniais, tik iš baterijų maitinamas stalines lempas, dviratininkams skirtas apyrankes su šviesomis, saulės energija maitinamus sodo žibintus įmontuotiems šviesos šaltiniams;
- d) šviesos šaltiniams, naudojamiems spektroskopinėms ir fotometrinėms reikmėms, pvz., UV-VIS spektroskopijai, molekulinei spektroskopijai, atominės sugerties spektroskopijai, nedispersinei infraraudonosios spinduliuotės (NDIR) analizei, Furjė transformacijos infraraudonosios spinduliuotės (FTIR) analizei, medicininei analizei, elipsometrijai, sluoksnio storio matavimams, procesų stebėsenai arba aplinkos stebėsenai;
- e) į dviračius ir kitas nevariklines transporto priemones įmontuotiems šviesos šaltiniams ir atskiriems valdymo įtaisams.

Rekomendacijos dėl kriterijų, susijusių su energijos vartojimo efektyvumu, nustatymo

1. Energijos vartojimo efektyvumo klasė

Kriterijus: Šviesos šaltinis turi būti paženklintas pagal [Reglamentą Nr. 2019/2015](#) (su pakeitimais) ir turėti ne žemesnę nei **X** [*pirkimo vykdytojas nurodo konkrečią, vieną iš dviejų aukščiausio energinio efektyvumo klasių, nustatytą pagal taikomą Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reglamentą ir faktiškai prieinamą Lietuvos Respublikos rinkoje konkretaus pirkimo metu*] energijos vartojimo efektyvumo klasę.

Patikrinimas: Kartu su pasiūlymu turi būti pateikta siūlomo (-ų) gaminio (-ių) galiojanti energijos vartojimo efektyvumo etiketė (-s) arba informacijos lapas, įrodantis, kad siūlomo (-ų) gaminio (-ių) energijos vartojimo efektyvumo klasė yra ne žemesnė nei reikalaujama, arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

Pastaba: Pirkimo vykdytojas turėtų įvertinti (atlikti rinkos tyrimą ir (ar) rinkos konsultaciją) ar Lietuvos Respublikos rinkoje yra (nėra) produktų, atitinkančių vieną iš dviejų aukščiausių pagal taikomą Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo reglamentą nustatytą energinio efektyvumo klasių (A ar B). Vertinant, kurios energinio efektyvumo klasės laikytinos prieinamomis Lietuvos Respublikos rinkoje, rekomenduojama atsižvelgti ne tik į konkrečiu momentu Lietuvos rinkoje siūlomą asortimentą, bet ir į galimybę viešajame pirkime dalyvauti kitų valstybių tiekėjams.

8. ŠVIESOS ŠALTINIAI

Nustatant dvi aukščiausias prieinamas energinio efektyvumo klases gali būti remiamasi [EPREL – Šviesos šaltiniai](#) registro duomenimis ir faktine galimybe atitinkamus gaminius pateikti Lietuvos rinkai.

2. Ekologinis projektavimas

Kriterijus: Šviesos šaltiniai turi atitikti [Reglamente Nr. 2019/2020](#) (su pakeitimais) nustatytus ekologinio projektavimo reikalavimus.

Patikrinimas: Kartu su pasiūlymu turi būti pateikta gaminio atitikties deklaracija, patvirtinanti, kad prekės atitinka Europos Komisijos reglamente dėl gaminių ekologinio projektavimo nurodytus reikalavimus, arba gamintojo techniniai dokumentai, arba kiti lygiaverčiai įrodymai.

Užsienio šalių praktika, rekomendacijos:

Austrija

Rekomenduoja:

- Nustatyti reikalavimus dėl minimalaus lempos tarnavimo laiko.
- Nustatyti reikalavimą, kad LED lemputės turi būti keičiamos.

(šaltinis: [Austrijos žaliųjų pirkimų kriterijai šviesos šaltiniams](#)).

Naudingos informacijos galite rasti Europos Komisijos svetainėje – [Šviesos šaltiniai](#).

DOKUMENTO VERSIJOS

Versijos numeris	Data	Pastabos, papildoma informacija
1	2024-12-20	Pradinė dokumento versija.
2	2026-05-11	1. Informacija atnaujinta atsižvelgiant į:

8. ŠVIOSOS ŠALTINIAI

		<ul style="list-style-type: none"> - 2026-05-11 įsigaliojusius Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2026 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. D1-20 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. D1-508 „Dėl aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintus pakeitimus. - nuo 2026-05-11 įsigaliojusius Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2026 m. gegužės 8 d. Nr. 1-117 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymo Nr. 1-154 „Dėl prekių, išskyrus kelių transporto priemones, kurioms viešųjų pirkimų ir perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų metu taikomi energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai, sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ patvirtintus pakeitimus. <p>2. Atliktos kitos techninio pobūdžio korekcijos.</p> <p>Šis dokumentas.</p>
--	--	---